

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва інституту/факультету)

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ТРЕНІНГ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ»

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Початкова освіта
(назва програми)

Спеціальність 013 Початкова освіта
(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якою мовою читається дисципліна)

Розробник: Богданюк Антоніна Миколаївна – канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Профайл викладача: http://elemed.chnu.edu.ua/?page_id=11
(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача)

Контактний тел. 050-7384901

E-mail: a.bohdanyuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації Очна консультація: понеділок з 14:30 до 15:30
Онлайн-консультація: середа з 14:30 до 15:30.

1. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ (призначення навчальної дисципліни)

«Тренінг професійно-особистісного розвитку»

Навчальна дисципліна «Тренінг професійно-особистісного розвитку» є вибірковою у підготовці фахівців початкової освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти і входить до циклу психолого-педагогічних дисциплін.

Об'єктом курсу є тренінг особистісного розвитку як ефективний засіб професійного зростання. Предметом курсу визначено спрямованість на розвиток, розкриття та самореалізацію професійно-особистісного потенціалу майбутніх учителів початкових класів.

Провідні завдання вивчення дисципліни: виробити навички самоуправління, самопрезентації, самоаналізу, саморозвитку, самореалізації вчителя; оволодіти навичками ефективного міжособистісного спілкування; сприяти розкриттю власного професійно-особистісного потенціалу; забезпечити підвищення емоційної стабільності педагога; привити навички співдружності в діяльності, взаємодопомоги, толерантності у спілкуванні, здатності працювати у команді тощо.

2. МЕТА НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Тренінг професійно-особистісного розвитку» є ознайомлення студентів із загальними основами та методикою проведення тренінгу особистісного становлення, розвитку та професійного зростання як навчальною дисципліною та видом практичної діяльності педагога; продкмонструвати можливості використання наукових та прикладних знань у сфері освіти; формувати початкові уміння та навички інформаційно-аналітичної діяльності в галузі практики тренінгів; розвивати професійне мислення, мовлення, сприяти професійному самовизначенню та особистісному розвитку майбутніх педагогів.

3. ПРЕРЕКВІЗИТИ

Навчальна дисципліна «Тренінг професійно-особистісного розвитку» логічно пов'язана з загальними основами педагогіки, що є невід'ємними чинником розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів початкової школи. Мають місце також міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами як педагогічна психологія, методи наукових досліджень, інноваційні технології в початковій школі. Особливий зв'язок містить із базовою основою для освоєння дисципліни – курсом «Основи педагогічної майстерності та творчості вчителя» як його складова.

4. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ – НАБУТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у процесі вивчення курсу студент повинен оволодіти такими компетентностями:

Компетентності:	
Загальні компетентності	ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК-5. Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК-4. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки з різними соціальними інституціями (наставництво, супервізія). СК-7. Здатність керувати своїми емоційними станами, усвідомлювати особисті відчуття та потреби, здійснювати моніторинг власної (та колег) педагогічної діяльності і визначати траєкторію особистісно-професійного розвитку. СК-9. Здатність до змістово-функціонального моделювання та управління освітнім процесом, прогнозування перспектив педагогічної діяльності, визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя.
Результати навчання:	
Програмні результати	ПР-01 Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти в Україні. ПР-10 Дотримуватися академічної доброчесності та вимог законодавства щодо охорони авторського права. ПР-12 Знати основні стратегії та умови формування позитивної мотивації до навчання і самооцінки учнів, застосовувати технології розвитку критичного мислення (розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії).

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент повинен:
ЗНАТИ:

- основні стратегії та умови формування позитивної мотивації до навчання і самооцінки;
- закони та технології ефективного міжособистісного спілкування в освітньому середовищі;
- теоретико-методичні засади самоуправління, самопрезентації, самоаналізу, саморозвитку, самореалізації вчителя;
- передумови, найбільш ефективні методи та форми розкриття власного професійно-особистісного потенціалу;
- основи інформаційно-аналітичної діяльності в галузі практики тренінгів;
- умови, шляхи та методи професійного самовизначення та особистісного розвитку майбутніх педагогів.

ВМІТИ:

- використовувати в практичній діяльності вчителя технології розвитку критичного мислення (розуміння себе, своїх цінностей та потреб) з метою особистісного саморозвитку;
- виявляти здатність до осмислення власних рішень та їх наслідків;
- нормалізувати й підвищувати власну емоційну стабільність, застосовувати навички рефлексії;
- проявляти навички ефективного міжособистісного спілкування;
- якісно організовувати, проводити та аналізувати тренінгові діяльність

в закладі освіти;

- застосовувати на практиці навички самоуправління, самопрезентації, самоаналізу, саморозвитку, самореалізації вчителя;
- ефективно розкривати власний професійно-особистісний потенціал;
- проявляти навички співдружності в діяльності, взаємодопомоги, толерантності у спілкуванні, здатності працювати у команді тощо.

5. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Тренінг професійно-особистісного розвитку»

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Тренінг професійно-особистісного розвитку»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість годин			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	11	3,0	90	2	11	–	11	–	68	–	залік
Заочна	2	11	3,0	90	2	6	–	–	–	84	–	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Тематика	Кількість годин				
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Підсумкові заходи	Всього:
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА					
Тема 1. Загальна характеристика тренінгу як чинника особистісного розвитку	1	1	6		8
Тема 2. Предмет, проблеми і методи дослідження професійної ідентичності педагогічних працівників	1	1	6		8
Тема 3. Група як важливий чинник психологічного тренінгу	1	1	6	1 (МК)	9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТКУ І ЗРОСТАННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ					
Тема 4. Змістові, організаційні та методичні аспекти проведення тренінгів	1	1	6		8
Тема 5. Характеристика основних тренінгових методів і форм	1	1	6		8

Тема 6. Особистість на шляху до особистісного розвитку	1	1	6		8
Тема 7. Організаційно-практичні аспекти та процес групового тренінгу	1	1	6		8
Тема 8. Підготовка, програмування та технологія ведення тренінгу професійного становлення і розвитку педагога	1	1	6		8
Тема 9. Тренінг комунікативної компетенції майбутніх педагогів	1	1	6		8
Тема 10. Професійна ідентифікація в умовах тренінгу	1	1	6		8
Тема 11. Професійна ідентичність та професійний розвиток учителя	1	1	6	1 (МК)	9
Разом:	11 год	11 год	68 год		90 год

5.3. Тематика самостійної роботи студентів

№ з/п	Пропонована тематика	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА		
1	Загальна характеристика тренінгу як чинника особистісного розвитку	6
2	Предмет, проблеми і методи дослідження професійної ідентичності педагогічних працівників	6
3	Група як важливий чинник психологічного тренінгу	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТКУ І ЗРОСТАННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ		
4	Змістові, організаційні та методичні аспекти проведення тренінгів	6
5	Тема 5. Характеристика основних тренінгових методів і форм	6
6	Тема 6. Особистість на шляху до особистісного розвитку	6
7	Тема 7. Організаційно-практичні аспекти та процес групового тренінгу	6
8	Тема 8. Підготовка, програмування та технологія ведення тренінгу професійного становлення і розвитку педагога	6
9	Тема 9. Тренінг комунікативної компетенції майбутніх педагогів	6
10	Тема 10. Професійна ідентифікація в умовах тренінгу	6
11	Тема 11. Професійна ідентичність та професійний розвиток учителя	7
Всього:		68

6. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

6.1. Зміст лекцій

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

Тема 1. Загальна характеристика тренінгу як чинника особистісного розвитку

Поняття «тренінг». Значущість психологічного тренінгу. Створення Т-груп. Тренінги як форма практичної роботи над розвитком особистості.

Поняття «тренінг особистісного розвитку». Основне завдання тренінгу особистісного розвитку. Особистісний тренінг.

Поняття «професійно-особистісний тренінг». Класифікація тренінгів. Специфічні

риси і парадигми тренінгу

Література [1; 2; 3; 4; 5; 12; 14]

Тема 2. Предмет, проблеми і методи дослідження професійної ідентичності педагогічних працівників

Структура, генезис, умови та особливості становлення та розвитку ідентичності. Сутність поняття «професійна ідентичність». Структурно-динамічний підхід до професійної ідентичності у науковій літературі.

Професійна приналежність як складова ідентичності особистості. Визначення і досягнення ідентичності. Криза ідентичності. «Конфлікт ідентичностей». Джерела проблем професійної ідентичності. Порівняння професійної ідентичності українських фахівців, викладачів. Професійна ідентичність студентів.

Література [2; 4; 7; 8; 9; 10]

Тема 3. Група як важливий чинник психологічного тренінгу

Переваги групової форми роботи. Характеристика переваг групової форми роботи. Переваги групового соціально-психологічного тренінгу. Переваги групової роботи над індивідуальною.

Основні аспекти групового процесу (Когнітивний аспект. Емоційний аспект. Конотативний або поведінковий аспект).

Завдання інтелектуального усвідомлення. Стадії розвитку групи. Основні психотерапевтичні чинники групової роботи. Етапи розвитку групи.

Зворотний зв'язок. Ознаки зворотного зв'язку. Диференціація міжособистісного зворотного зв'язку. Ефективність зворотного зв'язку. Мета шерінгу. Шерінг «зворотний зв'язок» (не розкручений). Шерінг «робота в зоні найближчого розвитку» (розкручений).

Оцінка ефективності тренінгу. Тренінговий ефект. Критерії ефективного тренінгу. Методики оцінки ефективності тренінгу.

Література [1; 2; 3; 4; 5; 6; 12]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТКУ І ЗРОСТАННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Тема 4. Змістові, організаційні та методичні аспекти проведення тренінгів

Основні напрямки ведення тренінгової групи: змістові, організаційні та методичні аспекти. Соціально-психологічне навчання в умовах тренінгу.

Основи технології групового тренінгу. Умови групової роботи. Основні принципи і правила роботи тренінгової групи.

Методика роботи з інтерактивними іграми у тренінгах. Мотивуюча сила інтерактивних ігор професійного спрямування. Глибина інтервенції інтерактивної гри. Структурованість інтерактивних ігор.

Література [2; 3; 4; 5; 6; 10; 12; 14]

Тема 5. Характеристика основних тренінгових методів і форм

Основні методичні прийоми та їх використання на тренінгах.

Правила вибору методів тренінгу. Основні групи методів, які використовуються в тренінгу (Групова дискусія. Метод мозкового штурму. Ігрові методи. Функції гри. Рольова гра. Ділова гра. Психодрама).

Основні тренінгові форми та їх мета («Роздумуючи про себе самого». «Обличчям до обличчя». «Четвірка». «Прекрасна сімка». «Карусель». «Акваріум». «Посиденьки». «Народна думка»).

Вербалізація. Функції техніки вербалізації.

Література [1; 2; 3; 4; 5; 6; 11; 12; 14]

Тема 6. Особистість на шляху до особистісного розвитку

Поняття «особистість». Складові структури особистості. «Я – образ» («Я – концепція»). Саморозвиток.

Психологічна структура особистісного розвитку (Самопізнання. Самостимуляція. Програмування професійного і особистісного розвитку. Самореалізація. Самопрезентація. Самосприйняття особистості, його основні напрями).

Спілкування як умова особистісного розвитку. Рівні реалізації особистості.

Значущість тренінгу особистісного розвитку.

Література [1; 2; 3; 4; 5; 6; 12; 13; 15]

Тема 7. Організаційно-практичні аспекти та процес групового тренінгу

Вимоги до комплектування групи. Принципи та критерії комплектування груп (Особистісні якості. Віковий склад групи. Стать. Професійний склад. Розмір групи).

Обладнання приміщення для тренінгу. Просторова і тимчасова організація тренінгів.

Традиційна схема (структура) тренінгового заняття. Етапи групової роботи. Структура тренінгового заняття. Ефект лабілізації.

Література [1; 2; 3; 4; 5; 6; 12; 14]

Тема 8. Підготовка, програмування та технологія ведення тренінгу професійного становлення і розвитку педагога

Навчальний тренінг як засіб професійної підготовки майбутніх педагогів. Методичні аспекти розробки та проведення навчального тренінгу.

Теоретичне і прикладне обґрунтування алгоритму складання програми тренінгу професійно-психологічного спрямування.

Література: [2; 3; 4; 5; 6; 10; 11; 12]

Тема 9. Тренінг комунікативної компетенції майбутніх педагогів

Міжособистісні відносини як соціально-психологічний компонент. Види міжособистісних відносин. Динаміка міжособистісних відносин.

Тренінг професійних комунікацій у практиці роботи педагога. Тренінг комунікативних умінь. Діалогічна взаємодія у вищій школі.

Професійне спілкування у роботі. Моделі комунікації. Спілкування як взаємодія. Механізми соціальної перцепції. Емпатійне спілкування.

Тренінги для формування умінь спілкування (Тренінг ефективного спілкування. Тренінг ділового (професійного) спілкування. Тренінг толерантності. та ін.).

Література: [2; 3; 4; 5; 6; 10; 11; 12]

Тема 10. Професійна ідентифікація в умовах тренінгу

Професійна ідентифікація в умовах тренінгу. Цільові аспекти використання тренінгу професійної ідентичності. Механізми досягнення мети в умовах тренінгу професійної ідентичності. Перенесення професійних навичок у повсякденне життя.

Інтерактивні ігри як перехід від теорії до практики. Підготовка і оформлення тренінгових матеріалів.

Література: [2; 3; 4; 5; 6; 10; 11; 12]

Тема 11. Професійна ідентичність та професійний розвиток учителя

Особистісно-професійний розвиток людини в нових соціально-економічних умовах. Трудова кар'єра – простір соціальних ідентифікацій. Проблема прогнозування успіху в професіях, що полягають у навчанні інших та наданні допомоги іншим людям.

Дилеми нової професії. Тренінг самоосмислення індивідуальності: дефініції та теоретичні положення. Акмеологічний тренінг. Тренінг прогнозування поведінки: тренінг чутливості. Тренінг впевненості в собі.

Трансформація особистості педагога в тренінгах професійного розвитку та способи її вимірювання.

Література: [2; 3; 4; 5; 6; 10; 11; 12].

6.2. Тематика семінарських занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

Тема 1. Загальна характеристика тренінгу як чинника особистісного розвитку

Мета: Ознайомлення з основами тренінгів та особливостями тренінгу особистісного розвитку.

Рекомендована література [1; 2; 3; 4; 5; 12; 14]

Тема 2. Предмет, проблеми і методи дослідження професійної ідентичності педагогічних працівників

Мета: Сформулювати у студентів розуміння основних наукових понять і вміння здійснювати аналіз зв'язків між ними на основі побудови структурно-логічної схеми; розвивати у студентів навички наукового мислення на основі глибокого аналізу і якісного засвоєння наукових понять дисципліни «Тренінг професійно-особистісного розвитку»; активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів; надавати процесу навчання творчого характеру.

Рекомендована література [2; 4; 7; 8; 9; 10]

Тема 3. Група як важливий чинник психологічного тренінгу

Мета: Ознайомлення з особливостями створення груп як важливого чинника психологічного тренінгу.

Рекомендована література [1; 2; 3; 4; 5; 6; 12]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТРЕНІНГУ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТКУ І ЗРОСТАННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Тема 4. Змістові, організаційні та методичні аспекти проведення тренінгів

Мета: Вивчення характеристик змістових, організаційних та методичних аспектів проведення тренінгів.

Рекомендована література [2; 3; 4; 5; 6; 10; 12; 14]

Тема 5. Характеристика основних тренінгових форм та методів

Мета: Вивчення особливих характеристик основних тренінгових форм і методів.

Рекомендована література [1; 2; 3; 4; 5; 6; 11; 12; 14]

Тема 6. Особистість на шляху до особистісного розвитку

Мета: Вивчення особливостей поведінки особистості у процесі особистісного розвитку.

Рекомендована література [1; 2; 3; 4; 5; 6; 12; 13; 15]

Тема 7. Організаційно-практичні аспекти та процес групового тренінгу

Мета: Ознайомлення з організаційно-практичними аспектами процесу групового тренінгу.

Рекомендована література [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 12]

Тема 9. Тренінг комунікативної компетенції майбутніх педагогів

Мета: Ознайомлення з особливостями проведення тренінгів комунікативної компетенції майбутніх працівників освіти.

Рекомендована література [2; 3; 4; 5; 6; 10; 11; 12]

Тема 10. Професійна ідентифікація в умовах тренінгу

Мета: Здійснити професійну самоідентифікацію студентів.

Рекомендована література [2; 3; 4; 5; 6; 10; 11; 12]

Тема 11. Професійна ідентичність та професійний розвиток учителя

Мета: Вивчення особливостей проведення тренінгу професійної ідентичності та ролі батьків у процесі інтегрування дитини з особливими потребами.

Рекомендована література [2; 3; 4; 5; 6; 10].

6.3. Комплексне практичне індивідуальне навчально-дослідне завдання (КПНДЗ)

Комплексне практичне індивідуальне навчально-дослідне завдання (КПНДЗ) виконується студентом у формі «Портфоліо», що складається із структурно-логічних схем, презентаційних матеріалів, які відображають сутність теоретичних основ з дисципліни, що вивчається.

Варіанти КПНДЗ:

1. Використання тренінгових вправ у роботі педагога.
2. Використовуючи результати психодіагностики власних якостей, складіть психологічний портрет власної особистості та розробіть програму свого особистісного розвитку.
3. Вимоги до підготовки і використання тренінгових матеріалів.
4. Навчальний тренінг як засіб професійної підготовки працівників: презентація практичних матеріалів
5. Програма підвищення нервово-психічної стійкості педагога
6. Програма проведення акмеологічного тренінгу для педагогів.
7. Програма проведення аксіологічного тренінгу для педагогів.
8. Програма проведення когнітивного тренінгу для педагогів.
9. Програма проведення мотиваційного тренінгу для педагогів.
10. Програма проведення тренінгу для розвитку професійної компетенції педагогів.
11. Програма проведення тренінгу емоційної зрілості для педагогів.
12. Програма проведення тренінгу з визначення цінностей власної роботи.
13. Програма проведення тренінгу професійного спілкування для педагогів.
14. Програма проведення тренінгу професійної ідентичності для педагогів.
15. Програма проведення тренінгу самоосмислення індивідуальності для педагогів.
16. Програма проведення тренінгу самоідентифікації педагогів.
17. Програма проведення тренінгу саморозкриття для педагогів.
18. Програма проведення тренінгу формування пізнавального інтересу для педагогів.
19. Програма проведення тренінгу формування пізнавальної активності педагогів.
20. Програма профілактики і корекції симптомів емоційного вигорання педагогів.
21. Програма тренінг-семінару «Оптимізація готовності до ризику».
22. Програма тренінгу «Управління агресією».
23. Програма тренінгу емоційної стійкості педагогів.
24. Програма тренінгу формування комунікативної компетентності педагогів.
25. Програма тренінгу модифікації поведінки.
26. Програма тренінгу мотивації досягнення.
27. Програма тренінгу особистісного розвитку для однієї з категорій населення: для учасників клубу лідерства.
28. Програма тренінгу особистісного розвитку для однієї з категорій населення: для учасників клубу «Педагог».
29. Програма тренінгу особистісного розвитку для однієї з категорій населення: студентів I курсу.

30. Програма тренінгу особистісного розвитку для однієї з категорій населення: студентів VI курсу.

31. Програма тренінгу особистісного розвитку для однієї з категорій населення: вчителів-початківців.

32. Програма тренінгу особистісного розвитку для однієї з категорій населення: педагогів, що мають стаж роботи більше 10 років.

33. Програма тренінгу особистісного розвитку для однієї з категорій населення: для батьків школярів.

34. Програма тренінгу особистісного розвитку для однієї з категорій населення: для викладачів вищої школи.

35. Програма тренінгу позитивного мислення.

36. Програма тренінгу розвитку професійної мотивації та самосвідомості.

37. Програма тренінгу формування стресостійкості особистості.

38. Розробіть правила регуляції власної емоційної стійкості.

39. Теоретичне і прикладне обґрунтування алгоритму складання тренінгу професійного спрямування для працівників.

40. Трансформація особистості у тренінгах професійно-особистісного розвитку.

7. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

7.1. Види, форми, методи та засоби контролю і оцінювання

Головна мета контролю – визначити якість засвоєння навчального матеріалу студентами, ступінь відповідності сформованих умінь та навичок цілям та завданням навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Тренінг професійно-особистісного розвитку» студент отримує підсумковий бал (за 100-бальною шкалою), що визначається як середньозважена величина оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі:

- підсумкового оцінювання за кожним змістовим модулем;
- поточного тестування та опитування;
- захисту та оцінювання виконання КПНДЗ;
- оцінювання у процесі підсумкового залікового контролю.

Формою підсумкового контролю є *ЗАЛІК*.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є: контрольні роботи; стандартизовані тести; проекти (КПНДЗ); реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень тощо.

7.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання для поточного контролю

Критеріями оцінювання конспекту першоджерел є вільне орієнтування у першоджерелах з дисципліни, глибоке та всебічне розкриття змісту наукової літератури з курсу, наведення аргументів на підтвердження власних думок, здійснення аналізу та висновків.

Критеріями оцінювання анотацій наукових статей є стисле відтворення прочитаної наукової статті, висвітлення її основного змісту, її глибокий, всебічний аналіз, обґрунтування та аргументація.

Критеріями оцінювання реферату є самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу.

Критеріями оцінювання презентації є відповідність її змісту темі, вільне

використання наукової термінології, наведення аргументів на підтвердження власних думок, здійснення аналізу та висновків, оригінальність візуального представлення презентації.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за виконання модульної контрольної роботи – 5 балів, а мінімальний пороговий рівень за її виконання складає 3 бали.

Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Результат підсумкового (залікового) контролю визначається як середньоарифметичне усіх оцінок (середньозважений бал) студента, які він отримав за кожне з питань заліку.

Розподіл балів:

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Тренінг професійно-особистісного розвитку» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1 (підсумкове тестування)	Модуль 2 (підсумкове тестування)	Підсумковий заліковий модуль (КПНДЗ)
20	40	40
- Усне опитування під час занять – 15 балів (3 теми по 5 балів)	- Усне опитування під час занять – 35 балів (7 тем по 5 балів)	- Виконання та захист КПНДЗ (вибір теми, складання плану, виконання роботи) – 30 балів
- Модульна контрольна робота – 5 балів	- Модульна контрольна робота – 5 балів	- Захист КПНДЗ – 10 балів

(Коментар: Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90-100)	відмінно
зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
не зараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст питань курсу; логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень

компетентності; здатний передбачати, прогнозувати, вирішує проблемні завдання.

В – «дуже добре» – коли студент набрав 80–89 балів, правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.

С – «добре» – коли студент набрав 70–79 балів, знає навчальний матеріал; оволодів досконало практичними навичками; аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші методичні підходи, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

Д – «задовільно» – якщо студент набрав 60–69 балів, в основному знає зміст питань курсу, але непереконливо відповідає, плутає поняття; невпевнено виконує практичні завдання, допускає неточності у теоретичних знаннях; не вміє оцінювати педагогічні та методичні явища, встановлювати взаємозв'язок теорії та практики

Е – «достатньо» – якщо студент набрав 50–59 балів, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до пояснення викладача; розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач.

ФХ – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо володіє теоретичними знаннями, не знає наукових фактів визначень; виявляє низький рівень навичок пояснення і обґрунтування фахових явищ і ситуацій. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Ф – «незадовільно» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та семінарські заняття.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-11
2.	Слайдовий матеріал презентацій лекцій	1-11

Технічні засоби для демонстрування презентацій - ноутбук, проектор.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

9.1. Рекомендована література

Основна:

1. Афанасьєва Н.Є., Перелигіна Л.А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу: навчальний посібник. Харків: НУЦЗУ, 2016. 251 с.
2. Богданюк А. Креативність особистості, здатність до творчого нестандартного мислення – головна умова розвитку сучасного суспільства. Якість неперервної освіти в умовах євроінтеграційних процесів: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ-Чернівці, 2-4 листопада 2015 р.). Чернівці: Друк ФОП Горюк, 2015. С. 198-201.
3. Богданюк А. Педагогічне спілкування як один із головних засобів впливу вчителя на учнів. Педагогічні науки. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2014. С. 151-152.
4. Богданюк А.М., Киселиця О.М., Богданюк В.В. Теоретичний аналіз проблеми формування і розвитку у майбутніх учителів навичок педагогічної техніки. Актуальні питання фізичної культури, спорту та ерготерапії: матеріали II

Міжнародного науково-спортивного конгресу студентів та молодих вчених (Чернівці, 24-25 квітня 2020 р.) / за ред. Я.Б. Зорія, О.М. Киселиці. Чернівці: Чернівецький нац. у-тет, 2020. С. 16-19.

5. Бондарєва Л.І. Методичні аспекти розробки та проведення навчального тренінгу студентів у вищій професійній школі. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2016. №6. С.48-58.
6. Карпенко Є. Основи психотренінгу: навч. посібник. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2016. 80 с.
7. Педагогічна майстерність / за ред. І. А. Зязюна. К. : Вища школа. 2004.
8. Соціально-психологічний тренінг і маніпуляція [Текст]: навч.-метод. посіб./ В.В.Балахтар. Вижниця : Черемош, 2017. 432 с.
9. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу [Текст] : навч. посіб. / Афанасьєва Н. Є., Перелигіна Л. А.; Нац. ун-т цивіл. захисту України. Харків : ХНАДУ, 2017. 315 с.
10. Федорчук В. М. Тренінг особистісного розвитку: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 250 с.

Додаткова:

11. Бернацька О.Б. «Сім кольорів життя...» Програма арт-терапевтичних занять з підлітками (30 тем). Використання елементів арттерапії у вихованні самостійності: науково-методичний посібник для педагогів та психологів. Миколаїв, 2011. 116 с.
12. Богданюк А., Яремін М.А. Соціально-психологічні параметри спілкування у взаємодії «вчитель-учень». Цивілізація. Прогрес. Нові виміри: збірник матеріалів міждисциплінар. наук.-практ. конф. (Київ, 15 червня 2018 р.). Київ, 2018. С. 66-68.
13. Волкова Н.П. Педагогіка вищої школи: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Вид. центр «Академія», 2002. 576 с.
14. Волкова Н.П. Педагогічні комунікації: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2002. 92 с.
15. Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції: Навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2004. 310 с.
16. Кічук Н. В. Формування творчої особистості вчителя. К.: Либідь, 1991. 96 с.
17. Клепиков О. І., Кучерявий І. Т. Основи творчості особи: Навч. посіб. К.: Вища шк., 1996. С. 5–167.
18. Маслоу А. Психологія бытия / А. Маслоу. Пер. с англ. М.: Рефл-бук, К.: Ваклер. 1997. 304 с.
19. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. К.: Вища шк., 1997. 349 с.
20. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Практикум. К., 2008. 336 с.
21. Пругченков А.С. Социально-психологический тренинг межличностного общения. М.: Знание, 2001.
22. Психогимнастика в тренинге / Под ред. Н.Ю. Хрящевой. СПб., 2001. 256 с.
23. Рамендик Д.М. Тренинг личностного роста. М.: Знание, 2007. 176 с.
24. Рамендик Д. М. Тренинг личностного роста: Учебное пособие. М.: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2017. 176 с.
25. Смит М. Тренинг уверенности в себе. СПб.: Комплект, 1999. 243 с.
26. Фурман А.В., Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2006. 360 с.
27. Evans D.R. et al. Human adjustment: Skills. Monderay, Calif, 1998.

28. Vorvery M. Metodische grundlanden der versthaltentraining. Sozial Psychologisches Training, Jena, 1991.

9.2. Інтернет-ресурси

1. Бібліотека українських підручників – <http://pidruchniki.ws/>
2. Графік проведення тренінгів та майстер-класів освітній WEEKEND – Режим доступу: <http://www.airo.com.ua/grafik-provedennya-treningiv-ta-mayster-klasiv-osvitniy-weekend/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського – <http://www.dnpb.gov.ua>
4. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon3.rada.gov.ua
5. Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2013 р. № 1176 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/
6. Міністерство освіти і науки України – <http://www.mon.gov.ua/>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Освітній портал «Педагогічна преса» <http://pedpresa.ua/185635-osvityan-zaproshuyut-na-vseukrayinskyj-naukovo-praktychnyj-seminar-web-stem-shkola-2017.html>
9. Освітні проекти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8-734064553392340/>
10. Програма MS Project [Електронний ресурс] // Офіційним сайт ІТ-компанії Microsoft. –Режим доступу: <http://www.microsoft.com>.
11. Український проект «Якість освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.yakistosviti.com.ua
12. Центр інноваційної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/CentreInnovativeEducation/>
13. <https://naurok.com.ua/webinar/interaktivni-tehnologi-v-osviti-zaluchaemo-uchniv-u-proces-navchannya-za-dopomogoyu-internet-servisiv>